

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudkyň Veroniky Juříčkové a Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **L. S.**, zastoupené JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2023, č. j. OAM-928/ZA-ZA11-ZA10-2021, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2024, č. j. 2 Az 7/2023-58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Městský soud rozhodnutí žalovaného přezkoumal a shledal je dostatečně a srozumitelně odůvodněným a vydaným na základě dostatečně zjištěného stavu věci, který má oporu ve spise. Žalovaný vycházel z informací sdělených žalobkyní a informací o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Rusku. Podklady rozhodnutí městský soud zhodnotil jako aktuální, relevantní a objektivní. Žalobkyně nedoložila informace, které by zpochybňovaly aktuálnost informací, z nichž vycházel žalovaný, a nebyly soudu známy ani z jeho činnosti.

[3] Městský soud se zabýval posouzením hrozby pronásledování žalobkyně v její vlasti z politických či náboženských důvodů. Žalobkyně však v žalobě nijak nespecifikovala, jaké zastává politické názory, které by mohly odůvodňovat strach z jejího pronásledování v zemi původu, ani že by jí země původu taková přesvědčení připisovala. Rovněž obavu žalobkyně z pronásledování z náboženských důvodů městský soud považoval za neodůvodněnou.

Stran obtěžování soukromými osobami měla žalobkyně možnost obrátit se na státní orgány. Činnost policie v zemi původu žalobkyně sice vykazuje nedostatky, nicméně nelze z nich dovodit nemožnost žalobkyně získat ochranu svých práv.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. Namítla, že se městský soud dostatečně nezabýval konkrétní situací stěžovatelky a pouze převzal argumentaci žalovaného. Nesouhlasí s městským soudem, že by v žalobě uplatnila pouze obecné námitky.

[5] Žalovaný ani městský soud ve všech souvislostech neposoudili důvody k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Tvrzení městského soudu o dobrém zdravotním stavu stěžovatelky a možnosti realizace rodinného života v Rusku nepředstavují reálné posouzení věci a jsou nepřezkoumatelná. Stěžovatelka je s ohledem na svůj věk zmíněnými nemocemi ohrožena přímo na životě. Městský soud přesto nevzal v potaz mezinárodní závazek *non-refoulement*. K tomu stěžovatelka odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, a jeho závěry vztahuje na nyní projednávanou věc. Shledává proto napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatečné posouzení možného ohrožení soukromého a rodinného života stěžovatelky v zemi jejího původu ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Městský soud neposoudil nutnost respektovat zásadu *non-refoulement* jak v jejím evropském pojetí vycházejícím z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, tak v jejím pojetí dle čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ani označení třetí země jako bezpečné země původu není absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země a nemůže být bráno jako směrodatné, když žadatel prokáže oprávněné důvody nepokládat zemi původu jako bezpečnou. Obdobně pojem hrozící vážná újma závisí na individuálním posouzení. Dále je stěžovatelka přesvědčena, že s ohledem na soukromý život, který dlouhodobě vede na území České republiky, je tento způsobitelný i v souvislosti se stávajícím ozbrojeným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou aktivovat čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na závěr stěžovatelka zmiňuje právo na život.

[6] Dle **žalovaného** stěžovatelka opakuje stejné argumenty jako v žalobě. Uvedl, že stěžovatelka v Rusku neuplatňovala svá politická práva a svobody, a nemohla tedy být z tohoto důvodu ani pronásledována, k čemuž odkázal na své rozhodnutí. U stěžovatelky neshledal ani bezprostřední a skutečné riziko jejího pronásledování v případě návratu. Žalovaný si je sice vědom problematické situace Svědků Jehovových v Rusku, nicméně v konkrétním případě stěžovatelky (na víru skutečně nepřistoupila, nestala se členkou církve) neshledal jako přiměřeně pravděpodobné její pronásledování po návratu do vlasti ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Uvedené skutečnosti nespádají pod výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, potažmo doplňkové ochrany. Žalovaný trvá na nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, stěžovatelčiny námitky má za vypořádané v odůvodnění svého rozhodnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[1] Kasační stížnost je přípustná. Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před městským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jako „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud tomu tak není, je namíste kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout jako nepřijatelnou.

[2] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, učinil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[3] Takovým pochybením městského soudu může být nepřezkoumatelnost jeho rozsudku, kterou je třeba vykládat jako skutečnou nemožnost určité rozhodnutí přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost v tomto smyslu však Nejvyšší správní soud u rozsudku městského soudu neshledal. Městský soud v souhrnu vypořádal všechny žalobní námitky a svůj rozsudek dostatečně a srozumitelně odůvodnil s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Stěžovatelka v žalobě uplatnila obecné námitky, na které se jí dostalo obecné odpovědi. Městskému soudu nyní nelze vytýkat nedostatečné vypořádání otázek, které stěžovatelka v žalobě neuplatnila. Soud nepochybil ani odkazem na rozhodnutí žalovaného, pokud se s jeho závěrem ztotožnil a vyložil vlastní ucelenou argumentaci jako reakci na žalobní námitky.

[4] K dalšímu Nejvyšší správní soud předznamenává, že kasační stížnost obsahuje námitky zcela obecné (např. právo každého na spravedlivé, veřejné a v přiměřené lhůtě uskutečněné projednání věci, či nutnost výkladu neurčitého právního pojmu pro každý jednotlivý případ), případně neodpovídající okolnostem projednávané věci (argumentace bezpečnou zemí původu), a dále pouhé citace judikatury bez vztažení na projednávanou věc. Stěžovatelka se v kasační stížnosti rovněž ohrazuje proti závěrům městského soudu, jež však jsou součástí rekapitulační části napadeného rozsudku věnované obsahu správního spisu včetně rozhodnutí žalovaného (rodinné vazby stěžovatelky ve vztahu k humanitárnímu azylu, zdravotní stav stěžovatelky), nikoli odůvodnění napadeného rozsudku. Fakticky tak v této části brojí proti závěrům žalovaného a pomíjí, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (zde městského) soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se musí upínat právě k rozhodnutí městského soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006-58).

[5] Stěžovatelka v obecné rovině namítala, že v zemi původu byla vystavena pronásledování v souvislosti se svou vírou a ohrožena ze strany neznámých osob v souvislosti se svým majetkem. Tyto dvě skutečnosti spolu s jejím pokročilým věkem a zdravotními obtížemi byly podle ní příčinou její obavy z pronásledování. Městský soud se obavami stěžovatelky zabýval a hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy v případě stěžovatelky neshledal.

[6] Nejvyšší správní soud se v judikatuře vyslovil ke komplikované situaci Svědků Jehovových v Ruské federaci. V rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 5 Azs 62/2018-38, a ze dne 29. 11. 2018, č. j. 4 Azs 56/2018-49, jsou citovány zprávy o situaci v Rusku zachycující závažné násilné útoky a další zásahy proti misionářům, která by ve svém souběhu mohla odůvodnit obavy z pronásledování z důvodu náboženského vyznání ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Rovněž nelze přehlédnout závěry Evropského soudu pro lidská práva vyslovené v jeho rozsudku ze dne 7. 6. 2022 ve věci *Taganrog Lro a ostatní proti Rusku* a koneckonců též zprávy o zemi původu, které jsou součástí správního spisu.

[7] Potřeba posuzování existence hrozící vážné újmy s ohledem na okolnosti konkrétního případu je nesporná. Ani zde se ale městský soud nedopustil pochybení, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti. Podstatné totiž je, jak zjištěné problémy mohou zasáhnout právě stěžovatelku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020, č. j. 5 Azs 195/2019-26). Městský soud správně zohlednil, že stěžovatelka sama dle vlastního vyjádření v průběhu řízení nebyla plnohodnotnou členkou církve, ve spojitosti s církví veřejně nevystupovala a nepodílela se na její činnosti. Z ničeho ani nevyplývalo, že by jí taková činnost byla přisuzována ze strany ruských orgánů.

[8] V otázce ohrožení ze strany neznámých osob městský soud správně a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu vyšel z toho, že vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, vyplývalo, že politický systém v zemi původu stěžovatelky dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-38, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, či ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005-90). Totéž platí pro soukromé osoby coby původce vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Standard vnitrostátní ochrany byl judikaturou Nejvyššího správního soudu vymezen, přičemž podmínkou pro možné přiznání doplňkové ochrany je vyčerpání dostupných (či vzhledem k okolnostem v úvahu přicházejících) prostředků vnitrostátní ochrany v zemi původu. Současně musí být zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, či již citovaný rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, případně rozsudek ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008-101, č. 1806/2009 Sb. NSS). Městský soud správně zohlednil, že stěžovatelka se na státní orgány v zemi původu vůbec neobrátila, ač jí v tom objektivně nic nebránilo (viz bod 16 napadeného rozsudku).

[9] K tvrzení stěžovatelky, že soukromý život, který dlouhodobě vede na území České republiky, je v souvislosti se stávajícím ozbrojeným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou způsobilý aktivovat čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, nutno odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které rodinné vazby cizince v České republice nejsou samy o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany či humanitárního azylu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010-57).

[10] Rozsudek městského soudu ob stojí i ve vztahu k závěrům usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024

pokračování

Sb. NSS, dle kterého lze doplňkovou ochranu udělit mj. cizinci, který by byl vážně ohrožen na soukromém a rodinném životě v zemi jeho původu. Hrozba vážné újmy v tomto smyslu však v projednávaném případě nebyla shledána. Městský soud přitom s odkazem na čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozsudku a zhodnotil i obsahovou aktuálnost zpráv o zemi původu stěžovatelky, z nichž žalovaný vycházel (body 8 a 13 napadeného rozsudku). Změnu situace v zemi původu stěžovatelky neshledal a ani sama stěžovatelka takovou změnu netvrdí.

[11] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud se neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[13] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS odkazující na usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph. D.
předseda senátu